

**Academia Peccatorvm. Seu Conciones De Tota Parabola
Prodigi Euangelici**

Qvae Poenitentia Peccatorvm Sev Conciones De Prodigi Evangelici Reditv
Ad Patrem

Bosquier, Philippe

Moguntiae ; Coloniae, 1615

1. Quomodo ista verba Prodigi: Surgam & vadam ad patrem meum,
conueniant gentilibus.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-55940](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-55940)

CONCIO XVIII.

Græca.
Vulgata.
Syriaca.

- 8. Ἀναστὰς παρδύσωμι πρὸς τὸν πατέρα μου, & ἐπὶ αὐτῶν
- 8. Surgam, & ibo ad Patrem meum, & dicam ei.
- 8. Surgam, proficiscar ad Patrem meum, & dicam ei.

ARGUMENTVM.

- Dicemus hodie.
- 1. Quomodo ista verba Prodigii, Surgam & vadam ad patrem meum: conueniant gentilibus.
 - 2. Quomodo conueniant Publicanis tempore Christi, & generatim peccatoribus omnibus.
 - 3. Quomodo optime quadret in Hugonotac. Quomodo Papa Romanus vere vniuersalis pater sit; cum bona precatione.

A V E.

I.

Quomodo ista verba Prodigii, Surgam & vadam ad patrem meum: conueniant Gentilibus.

VM heri mōstrauerimus nostri Prodigii animositatem, quod statueret delerere Herum, & redire ad patrem, id est, incipere vellet suam penitentiam; verba ista *surgam*, & *ibo paulo* nobis pressius consideranda sunt; & quomodo optime gentilibus, & publicanis, & omnibus peccatoribus, maxime hæreticis cōueniant. Maldonatus in isto *surgam* notat Hebraismum, vsitatum in inchoatione operum. Cum enim vacamus, fere desidemus: vnde prouerbiū *sedere ad Euryotam*, pro nihil agere. Surgimus autem quādo aliquid operis moliri incipimus. Allegat huc illud Psalmiste, *surgat Deus & iudica terram*: & illud Deuteronomij, *surgant Dii vestri & opitulentur vobis*. Atque ita iuxta opinionem ipsius,

Deut. 32.

sius, prioris loci sensus est, Domine incipe iudicare
 ergam; posterioris, incipiant idola vos iuuare. Vt
 antur suo, *surgere*, eo modo quo nos Latine *age*, *age-*
sum, *agite*, *age sis*: Galli *orsu*, *orsa*, & sæpe magis interie-
 ctiones exhortantis quam significatiua verba sunt.
 Atque ita videtur Maldonato adolescens sibi addi-
 disse animum, ad adeundum patrem; & obfirmasse
 ad confessionem peccatorum. Maldonatus, dilectis-
 simi, vir doctus docte scripsit; concedo etiam, & fa-
 vor libens nonnunquam Hebræos ita suo *surgere* uti:
 non tamen probo in hac parabola quærere aut scru-
 tari hebraismos, (vt & alias respondi ad Maldona-
 tum) Sanctus enim Lucas huius parabola author,
 græcus græcè scripsit, non hebraice suum Euange-
 lium. Inconueniens autem tot intermiscere hebrais-
 mos sicut multum latinizare in lingua gallica. Simi-
 liter *sedere*, non magis otium significat, quam stare.
 Ita enim sæpe videmus latinos uti verbo *stare*, pro va-
 care ab opere; nihil agere, non procedere. Nunquam-
 ne legistis *quid stas? quid cessas?* item, *quid hic statis tota*
diuosi? Portus, castra, receptacula militum, equo-
 rum, loca quietis, *stationes* & *stabula* appellantur,
 non *sedilia*. *Statio militaris: statio Philistinorum, &c. in*
qua ad tempus stant milites, Philistei, naues, concionato-
res, &c.

Matth. 10.

Virg. lib. 2. Æneid. de Tenedo insula.

— *Statio mala fida carinis.*

Naues enim etiam stare & stabulari dicuntur.

Et maxime si hic admittamus hebraismum, ia-
 quam occludimus infinitis pulcherrimis cōceptibus,
 qui ex vocabulo isto *surgam* lepidissime surgunt, si vt
 verbum, & non vt aduerbium, aut interiectionem
 hortantis interpretemur. Sine hebraismo, peccatoris
 status, tam ante quam post pœnitentiam, hic natu-
 ralissime depingitur. Patres denique veteres, & mo-
 derni, non vt hebraismum exponunt. Quæ omnia
 prohibent, quo minus cum Maldonato hebrai-
 sem, sed rotunde hæc intelligam. Dicamus igitur
 quid per *surgam*, &, *ibo ad patrem*, indicet moster

Prodigus. Vno verbo dicit se abdicare ignominiosum & fœdum illud seruitium, herum, porcos, remeare ad patrem, quidcunque tandem eueniat. Et per illud, *surgam*, forte speciatim dicere voluit, primo mane, primo crepusculo, ante auroram, vel medio nocte, se subito & clanculum abiturum, in salutari hospite. Sic enim fugitiui faciunt, & qui foro cedunt, ac ita multa hic pulchre insinuat. Primum loca vnde, & quo, *terminos a quo, & ad quem*. Secundo quid facere velit, id est, deterere tyrannum, requirere patriam. *Surgam*, id est, discedam à Domino tam immitti, tam barbaro, & *ibo ad patrem meum humanissimum*. Tertio explicat modum *surgam*, & abibo, nocte concubia, furtim discedam.

Quarto causam cur id facturus sit, si malimus græcisare cum S. Luca, quam hebraisare cum Maldonato: græcus enim textus S. Luca significare potest, subtraham me hinc, & reuertar, ibo propter patrem, *πρὸς τὸν πατέρα μου*. Græcum enim *πρὸς* diuersa significat. Nonnunquam (ad) vel, *versus*, talem aut talem, & sic interpret noster vertit, *ibo ad patrem*, seu, *versus patrem*. Nonnunquam etiam significat, *propter*, talem aut talem causam, vt si quis dicat *πρὸς χάριτι*, id est, ob vel propter gratiam facio: & sic *πρὸς τὸν πατέρα μου* esset idem ac si diceret, propter patrem, seu amore patris hinc confugiam in patriam. Conceptus nouus, sed non reiiciendus. Forte etiam melior; maxime si velimus Prodigum in pœnitentia non attititionem tantum, sed & contritionem habuisse. De quibus Deo iuuante tractabimus suo tempore, & hæc pro vero Prodigio, aut pro præsupposito.

Sed pro Gentilibus, qui eisdem vti possint verbis, dicam vobis quid sentiam. Audite, si surgit qui iacet, aut sedet, volens aut compulsus, erigens se in pedes, aut sursum scandens, cum esset inferior: Gentiles per hoc *Surgam*, vel *sursum erigam*, vel *assurgam*; dicere voluit: se dimittere terrenas, ac infimas quas habebant scientias, quæ terram non transcendunt, ac inde animum iam se velle eleuare ad conditorem, & rerum
caelestium

caelestium cōtemplationem, ac illuc affectus dirigere, quo recto corporis firu deducuntur. *Qua sursum Coloss. 3. vult sapite non qua super terram, qua sursum sunt querite ubi Christus est in dexterâ Dei sedens.*

Ouid. lib. 1. Fastorum.

*Fœlices anima, quibus hac cognoscere primis,
Inq, domos superas scandere cura fuit.
Credibile est, illos pariter vitiisq, iocisq,
Altius humanis exseruisse caput. & paulo
post,
Admouere oculis distantia sidera nostris,
Atheraq, ingenio supposuere suo.*

Psal. 7. *Posuerunt in caelum os suum, & lingua eorum transiit in terra.*

Magnus ascensus à terra ad caelum, à creaturis ad creatorem, surgam, dimittam pēdagogos istos, Lycaum, Academiam Platonis, (dicit quilibet ipsorum) Stoicam Zenonis porticum, fragrantem Epicuri hortos, omneque quas Philosophi ibi habuere scolas, templam etiam, tripodas, oracula? & ibo ad patrem, ac filium humilis Christi discipulus, & Ecclesiae filius: cœp hic deliberare de Christianismo, ac fieri catechumenus, inquit magister noster Michael Baius. Tale quid sanctus egit Clemens, vt de se testatur, qui omnem lustrans humanam Philosophiam, nec ibi inueniens requiē (*Accedet homo ad cor altum & exaltabitur Deus*) quæsiuit de die in diem, vbi scientiam inuenire posset meliorem, & accessit Christianos, quos videbat operari miracula, inter se seruare charitatem, ac illa ratione ad ipsorum partes se recepit. Talis S. Iustinus martyr, talis S. Augustinus, ac alij centum. Illud ipsis fuit, *assurgere*, à Philosophia ad Theologiam, à Paganismo ad Christianismum ascendere. Omnis enim Philosophia, sicut & reliquæ scientiæ mundanæ, famulæ Theologiæ sunt, ac reliquæ etiam augustissimæ religiones, vel potius superstitiones, cum Christianismi maiestate comparatæ, nihil sunt. Philosophia humano ingenio ab hominibus addiscitur. Vera autem Theologia, & Christianismus, non ab homi-

*Mich. Baius
Doct. Lo
uan. in M.
S. Clem. lib.
Recogn.
Psal. 63.*

nibus tanquam inuentoribus docetur, sed à Deo, & filio eius Iesu Christo, Deo & homine: vel ab hominibus tanquam ministris & interpretibus. Quamuis enim Deus immediate erudiat, vel homines, vel Angeli, tanquam interpretes in nomine Domini *Pro Christo enim legatione fungimur*, auditores tamen, aut lectores, nihil concipient, nihil intelligent, cæciores talpis, nisi Deus intellectum illuminet humanum, luce quadam & supernaturali gratia, quo ad intelligendum habiliterur. *In lumine tuo videbimus lumen. Qui habet clauem David aperit, & nemo claudit, &c. Quomodo possum intelligere Isaiam, si non aliquis stenderit mihi?*

*Psalm.
Apo. 3.
Act. 3.*

Dicebat Eunuchus Reginae Æthiopiae, Philipponi ex Septem uiris ab Apostolis institutis: quod enim scolæ tantum triuales ac alphabeticæ sunt, comparatæ philosophicis, medicis, iuridicis, &c. Hoc, imo & multo minus, omnia sunt philosophica, & humana studia, cum Theologia comparata. Quomodo cūq; eas consideres, siue ex parte magistrorum & inuentorum, Theologia enim solum Deum agnoscit authorē, Philosophia homines, aut spiritus, forte tam bonos quam malos; *mea doctrina non est mea, sed cuius misit, me patris*, dicebat Dominus noster, de sua Theologia. Siue materiam spectes, & obiectum. Philosophia enim de rebus agit creatis, & pro maiori parte visibilibus ac sensibilibus; Theologia etiam de inuisibilibus, ac ipso Deo, horum & illorum creatore. Siue finem & effectus: Philosophia enim corpus tantum format, moresque ornat, & animam mortaliter in hac vita, non tamen ulterius perducit: Theologia in hac vita animam format, ac bene efformatos in æternam vitam transponit. *Notas mihi fecisti vitam (vitæ ueræ) nam ista que uidetur, mors est postea dicenda, quam uita.*

*D. Greg.
hom. 37. in
in Euang.*

Surgam, igitur dicere est, Christianus fiam. Aliter *surgam*: id est, dimittam auguria & diuinationes: nam illæ descripto in cælo templo, à sedentibus obseruabantur: quid aues garrirent, quid motu præsignarent

ent? *Et ibo ad patrem.* Ad Deum meum, illum scilicet qui sancta & iusta voluntate, omnia moderatur. Magnus ille Deus adeone insipiens est, ut auiculis potius secreta sua quam hominibus fidat? *ab aui- bus ibo ad patrem.* Item *surgam* ex hac cathedra pestilentiae, ex qua perniciosam docui idololatriam, aut cum Epicuro in voluptate summum esse bonum, aut vitia speciosis virtutum depinxi nominibus, virtutes contra nominibus vitiorum: super- biam & arrogantiam, magnanimitatem dixi ac for- titudinem, superstitionem religionem, iactantias & vanitates honestatem & curam status; & contra humilitatem dixi ignaviam, temperantiam scrupu- lositatem, &c. *Surgam* igitur ex hac cathedra, dimit- tam professionem tam impostoriam, & ibo ad pa- trem, ad scholas Christi ad Ecclesiam, ut ibi discipulus fiam ac Catechumenus. Incipiam fieri ex mundi magi- stro (doctrinae scilicet pestilentis, doctori noxiae & au- ditori) scolaris caeli, & discam doctrinam salutis, *Scientiam Sanctorum.* Meum *a & o.* *Beatus vir qui in ca- thedra pestilentia non sedet.* Hoc certe melius, quam facere quod Plato, qui postquam multa cum laude Athenis professus est, in Aegyptum se contulit, at- que eam Italiae partem, quam olim magnam appel- larunt Graeciam, inquirens Archytam Tarentinum, ut eius fieret discipulus.

Psal. 1.

D. Hieron. Ep. ad Paulinũ de omnib. diu. hist. libb.]
Plato Aegyptum & Archytam Tarentinum, eamq; oram Italia, qua quondam magna Graecia dicebatur, laboriosissi- me peragravit, ut qui Athenis magister erat & potens, cuiusq; doctrinam Academia gymnasia personabant fieret, peregrinus atq; discipulus, malens aliena verecunde disce- re, quam sua impudenter ingerere.

Aliter *surgam*, id est, erigam me ex lutosa foetida- que hac valle, ac peccatorum profundo, quo me par- tim sensualitas, partim Diabolus, partim patriae ma- laeque consuetudines precipitarunt, & publica ac pri- vata exempla, partim etiam liberum meum arbi- trium illuc aut me attraxit, aut recidere permisit,
Surgam,

Surgam, surgā, abstinēbo à malis verbis, dictis, factis, ab institutis patriis, à superstitione vtiq̄ accepta à maioribus, & ibo ad patrem. Accedam ad Deum non fide tantum, sed & affectu & charitate, & melioris vitæ instituto; accedam ad Deum, & Christum, morum similitudine, quantum possibile erit, & Christi vitam pro vitibus meis exprimam.

D. Augustinus tract. 40. in Ioan. circa initium.] *Accedere est credere: qui credit, accedit: qui negat, recedit. Non mouetur anima pedibus, sed affectionibus.*

Accedam ad Deum & Christum, *ibo ad patrem; patrem per similitudinem.* Dicimus enim etiam eleganter Latine *Accedere hoc ad illud pro simile, & equate esse illi, & cum datus (ut apud Cic.) Antonio Philippus proxime accedebat.* Sic dicimus, imago Veronicæ optime ad Christum accedit, Tabula S. Lucæ optime accedit ad B. Virginem, vel vita S. Iohannis Baptistæ accedit Eliæ, aut vita S. Pauli & S. Francisci accedit ad vitam Christi, id est, ita eam refert, vt vnam videns alteram quasi in ista conspiciat. *Qui vtramuis recte nouerit, ambas nouerit: non ita dissimili sunt argumenta.*

Terent. in prolo. Andr.

Viuo ego, iam non ego, viuit vero in me Christus, Glorificate, & portate Deum in corpore vestro.

Propter hunc accessum & similitudinem, olim Deo creati sumus. *Creauit Deus hominem ad imaginem & similitudinem, i. vt Deum representaremus actionibus nostris quasi lineamentis.* Et reuera si S. Ambrosius aliique recte dixerint, regionem illam longinquam, quo Prodigus à patre recesserat, *Regionem dissimilitudinis, difformitatem scilicet vię: errare non possumus appellantes eius reditum ad patrem, conformitatem vitæ, & imitationem paternæ perfectionis.*

Vide harum Conc. part. 1.

Rom. 8.] *Quos præsciuit & prædestinauit conformes fieri imaginis filij sui.*

O gloriosam deliberationem, dicere, *ibo ad patrem, accedam ad Deum, ad Christum.* Vitam eius in me studebo transformare, sicut Iesuita in verbis, Iesuita in victu, Iesuita in incessu, Iesuita in habitu, Iesuita dormiens, Iesuita vigilans, breuiter Iesuita in omnibus.

Similis

similis ero altissimo. Sed eheu quam longe ab hoc proposito imitandi Christum absumus; cum tamen in ea tota nostra deberet esse vita; imitatio Christi in omnibus scripturis est, in libris, vel Gersonis, vel Kempis, in imaginibus etiam pulchre apud nos delineata: nulla tamen pars in vitæ ac morum similitudine. *Glorificate & portate Deum in corpore vestro.* Nam nunc quidem non tam accedimus quam recedimus, loco similitudinis Dei & Christi, quæ in singulis nostrum inquam in claro speculo deberet elucere, sicut in primitiua Ecclesia, ubi quam primum quis Christianum conspexisset, dicere poterat, se paruum videre Deum, aut paruum Christum; ut olim Cyneas, tot videbatur Romæ sibi videre Reges, quot Senatores. (*Quotq; aderant vates, rebar adesse Deos.*) Nos similitudinem gerimus Satanæ, & Mahumetis, & nihil penes sumus aliud quam baptisati Turcæ, adeo Satanicè adeo Turcicè pro dolor viuimus. *Mutauerunt gloriam suam in similitudinem vituli comedentis fœnum.*

*Plutarch.
tom. 2. vit.
in Pyrrho.
Ouid.*

I I.

Quomodo conueniant publicanis tempore Christi, & generatim peccatoribus omnibus.

PRO publicanis nostris, *surgam*, optime exprimit priorem statum, & nouum propositum S. Matthæi, ac similiarum hominum. Officium enim ipsius erat admodum sedentarium. Publicani enim & Telonarij fere sedebant ad portas urbium, ad portus, ad telonium, aut in medio ciuitatis, & vicis, ut reciperent vel merces in specie, vel tributa pro iis pecuniaria, iuxta Romanorum Imperatorum beneplacita. Quamuis famulos haberent verisimiliter qui explorabant, obseruabant, auriti ut Midæ, quis intraret, quis exiret, quid efferretur, quid inferretur: ne quis euaderet nisi relicta domino ipsorum aut penna, aut ala: ita res geruntur in mundo. Qui S. Matthæum ac similes manequerit, eat ad Telonium, ibi proculdubio sedentem inueniet: